

[Landbrugsministeren]

Dansk landbrug har opnået et meget højt stade, og jeg mener derfor ikke, at man pludselig, fordi der opstår vanskeligheder for visse grupper af landmænd, skal forkaste selvejet som den fremherskende besiddelsesform.

I øvrigt må jeg nære betænkeligheder ved mere omfattende fondsopkøb af landbrugsjendomme. Jeg tænker her på de store kapitaler, der vil blive frigjort med inflationsfremmende virkninger, og på risikoen for, at prisskruen på ny vil blive sat i gang på landbrugsjord. Vi kender dette fænomen fra større kommunale opkøb af landbrugsjord.

Forslagsstillerne forestiller sig jordbrugsfonden finansieret ved obligationsudstedelse, med provenuet af kapitalvindingsskatten, en værdistigningsafgift på landsbrugsjord, samt bl. a. med de midler, staten i dag eventuelt anvender på at forbedre landbrugets struktur. Forslagsstillerne synes ikke at have overvejet virkningerne af en sådan statsfond på kapitalmarkedet, herunder obligationsmarkedet.

Deres forslag vedrørende finansieringsmåden synes heller ikke realistisk. Det forekommer mig i hvert fald ikke velovervejet at foreslå fonden finansieret bl. a. med penge, der nu udbetales til strukturforbedrende formål i landbruget. Også fremover vil der være brug for støtte til disse formål.

En finansiering med skatteindtægter, der hidtil er tilfaldet de offentlige kasser, må medføre, at der skal spares på andre områder, medmindre man da ønsker en stigning i skattetrykket. Det fremsatte forslag vil formentlig desuden rejse en række juridiske problemer, som jeg ikke på nuværende tidspunkt kan tage stilling til.

Forslaget vedrørende oprettelse af andelsjede landbrug er jo nært forbundet med forslaget om oprettelse af en jordbrugerfond og er derfor også omfattet af mine betænkeligheder.

Dette vil imidlertid ikke sige, at jeg er modstander af andelsbrug som sådanne. Jeg erindrer om, at jeg i 1978 nedsatte et udvalg netop til at overveje alternative besiddelsesformer i jordbruget. Udvalget indstillede bl. a., at der forsøgsvis blev åbnet mulighed for andelsbrugs etablering i landbruget. Jeg har allerede fulgt udvalgets indstilling op i cirkulæret om landbrugslovens administration og i det forslag til ændring af loven om udlån til yngre jordbrugere, som jeg for nylig fremsatte i folketetinget.

For tiden overvejes det desuden i landbrugsministeriet, om der er grundlag for at tilpasse den øvrige støttelovgivning, så den kommer til at omfatte også andelsbrug. Det er dog mit indtryk, at interessen for sådanne ejerformer hidtil har været begrænset. Men jeg er selv positivt indstillet over for eventuelle ønsker i så henseende og vil meget gerne medvirke til, at de kan gennemføres.

Ervin Jensen (S):

De to foreliggende forslag har til formål dels at få oprettet en jordbrugerfond til ny- og refinansiering i landbrugs- og gartnerierhvervet, dels at åbne mulighed for 3 typer af andelsejede landbrug, nemlig andelsforeninger, andelsbrug og produktionskollektiver.

SF fastslår i sit forslag, at en stor del af erhvervets nuværende problemer kan henføres til den skæve indkomstudvikling igennem den enkelte landmands livsforløb og til, at kapitalbehovet i erhvervet er for stort, fordi generationsskiftet betyder en udtømming af kapital.

Vi erkender fra socialdemokratiets side, at SF her peger på nogle af de principielle problemer i landbrugserhvervet, og vi må vel nok også erkende, at SF til en vis grad har ret i sin analyse af problemernes baggrund.

Det er i denne forbindelse værd at hæfte sig ved, at vi ofte, når vi drøfter landbrugspolitik og forholdene for landbrugserhvervet, får at vide, at vi i Danmark ikke har givet landbrugserhvervet samme muligheder, som man har gjort f. eks. i Holland. Man glemmer i den forbindelse at oplyse, at 45 pct. af det hollandske landbrugsareal drives af forpagtere; i Danmark er der kun tale om ca. 5 pct. Forholdet er jo det, at man inden for dansk landbrug ikke ønsker at ændre ved selvejet som det bærende element i landbruget. Det har socialdemokratiet taget til efterretning, og vi formulerer også vores synspunkter ud fra dette faktum.

Isoleret set kan SFs forslag se rigtigt ud. Men man må se forslaget i sammenhæng med den samlede samfundsøkonomiske situation. F. eks. vil overførsel af provenuet fra kapitalvindingsskat, forslaget om en værdistigningsafgift, provenuet fra statsgrundskyld og de eksisterende landbrugsstøtter jo betyde, at der bliver tab i statens indtægter, der jo skal ind på en eller anden måde. Eller også må konsekvensen være, at der skal ske en